

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

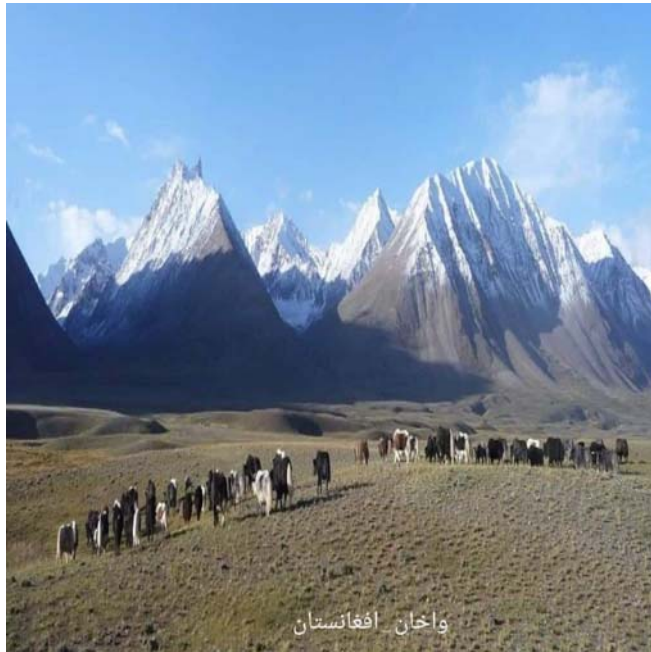
داکتر محمد کریم فارغی - استرالیا

۱۶ سپتمبر ۲۰۲۲

داکتر محمد کریم فارغی

نگاهی به اثر ارزنده محترم "محمد نسیم ارغندیوال"

اوستا یا قانون که در آن معلومات جغرافیائی، تاریخی و اعتقادی سه هزار سال قبل ما نوشته شده است، عنوان فصل پنجم کتاب هویت، فرهنگ و تمدن آریانا یا افغانستان امروز، نوشته محترم محمد نسیم ارغندیوال است. در حوالی هزاره قبل از میلاد مسیح، مدنیت درخشان دیگری در سرزمین ما طلوع کرد که آن را مدنیت اوستائی می توان گفت. مقدمات ظهور این دوره در حوالی یکهزار و دوصد سال قبل بر میلاد مسیح، ایجاد گردیده بود. اثرات مثبت این مدنیت بزرگ و کانون ثقافت در شمال هندوکش تشکیل شد و دامنه آن به صورت محسوس تا مقارن حملات اسکندر

مقدونی در حدود سه [۳۳۰] قبل از میلاد دوام نمود. این مدنیت در حقیقت دامنه مدنیت ویدی است که به آن مدنیت دوم آریایی افغانستان در شمال هندوکش گفته شده است. اوستا دامنه تحول دوره ویدی است چنانچه سرود ها و زبان گاتها که قدیم ترین قسمت اوستا است، باهم شباهت زیاد دارد. در گاتها زردشت یا زرتشت را که رهبر این دین است هفت بار به نام خانوادگی اش " سپین تمان (لغت پشتو)" یاد شده است. به روایت نیولی دانشمند هالندی، زادگاه زردشت میان هندوکش و هامون هلمند قرار دارد

انکیتل دو پرون دانشمند فرانسوی، مدت ده سال کوشید و در شهر های فارسی نشین هند مدت سه سال ساکن گردید تا بالاخره از باقیمانده نسک های اوستا، از جمله وندیداد را از زبان پهلوی و ترجمه های سانسکریت و گجراتی، به دست آورده و به پاریس مراجعت و ترجمه آنها را در سال ۱۷۷۱ میلادی به زبان فرانسوی و در سه جلد انتشار داد. دارمستتر دانشمند دیگر فرانسوی بعد ها قادر گردید طی اقامتش در هندوستان جزئیات کاملتری را درین مورد به دست بیاورد. او افزون تر از دیگران به شرح و توضیح مدنیت اوستائی از طریق ترجمه کتب پهلوی مانند، بندهش، دینکرد، و حتی از شاهنامه و کتب مؤرخین اسلامی به عنوان مدرک و شاهد، نقل قول نموده است. نقل های قول و ترجمه های این دانشمند فرانسوی، مورد توجه و قبول همه دانشمندان غربی قرار گرفته و حتی کتاب وی در سه جلد، پس از هشتاد سال اخیراً در پاریس تجدید چاپ گردیده است. دارمستتر در ترجمه های خود از سه نسخه اوستا یکی وندیداد به زبان پهلوی که نسخه خطی آن در سال ۱۳۲۴ میلادی نوشته شده است، ترجمه سانسکریت به وسیله دستور- نیروسنگ و سومی ترجمه وندیداد به زبان محلی گجراتی توسط فرمچی اسفندیاری که در سال ۱۸۴۲ میلادی در بمبئی از طرف انجمن آسیائی به چاپ رسیده، استفاده نموده است

زردشت در فصل اول وندیداد از ۱۶ قطعه خاک آریائی نشین قلمرو سلطنت پادشاهان کیانی یک یک یادآور گردیده و توضیح داده است که این کشور را اهورامزدا برای سکونت آریائیان آفریده است. او از کوه ها، دریا ها و رود های سرزمین آریائیان یاد آور گردیده و نام این سرزمین را جاویدانه ساخته است. در فرگارد اول وندیداد که حصه سوم اوستا می شود از ۱۶ قطعه اراضی زیبای اوستائی قطعه اول آن از آریانا و یجه نام گرفته شده است که دارای زمستان سخت و طولانی بوده و اغلباً از سبب همین اقلیم سخت آن سبب مهاجرت ها از آن شده است. در جلد اول یسنا صفحه ۵۰ می گوید، زردشت در آریانا و یجه کنار رود آمو به الهام ایزدی رسید، در صفحه ۴۱۰ گاتها هم عین مطلب تذکار یافته و قسمت اعظم این ۱۶ قطعه در ماحول هندوکش قلمداد گردیده است. اوستا مردم این منطقه را ایریا یاد کرده و از بخدی یا بلخ، راغا یا بدخشان، هیتومنت یا ارغنداب، هپته یا حوزه سند، سغدیان یا ماورا النهر، ستاگیدیا یا پاروپامیزاد، درنگیانا یا سیستان، پارتیا یا خراسان، هریه یا هرات، هیراواتی یا هلمند، اراکوزیا یا قندهار، گندهارا یا حوزه سفلی دره کابل تا جلال آباد و سپین غر تا پشاور، واکراته یا کابل، یاد آور گردیده است

در یشت نوزدهم که زیاد تر به ذکر کوه ها وقف شده از (هیرتی) یا پامیر، (یوبائی ری سینا) یا هندوکش یعنی کوه بلند تر از پرواز عقاب، (زرهارا) یا کوه بابا، (سیامک) یا سیاه کوه، (سپته گونا غری) یا سپین غر، و (آروا) یا پکتیا یاد شده است ...

ادامه دارد...